

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **Ing. J. H.**, bývajúci v Č., zastúpený JUDr. C. S., advokátom v Č., proti žalovanému : **V. spol. s r.o.**, Č., zastúpený JUDr. J. V., advokátom spoločnosti S. s.r.o., so sídlom Č., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 11 C 36/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 10. júna 2010 sp.zn. 9 Co 49/2010

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania v sume 74,61 € do rúk alebo na účet JUDr. J. V. do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Čadca z 4. novembra 2009 č.k. 11 C 36/2007-118, ktorým bola žaloba o určenie vlastníckeho práva k časti parcely CKN X. o výmere asi X. m² zamietnutá s odôvodnením, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny právny záver o nedostatku aktívnej legitímácie na podanie žaloby. Žalobca neosvedčil skutočnosti tvrdené v návrhu, že je vlastníkom časti parcely zapísanej v Správe katastra nehnuteľností Č. č. X., keď vlastníctvo k časti tejto parcely mal nadobudnúť dedením k pôvodnej pozemnoknižnej parcele č. X. zapísanej vo vložke č. X. pozemkovej knihy katastrálne územie Č.. Žalobca bol zároveň zaviazaný zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 74,61 € na účet právneho zástupcu v lehote troch dní.

Žalobca podal proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.a/, b/, c/ O.s.p. Namietal, že rozhodnutia nižších súdov nie sú riadne odôvodnené a tým

mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože ako účastník konania stratil možnosť efektívnej obrany proti rozhodnutiu, ktoré zásadu riadneho odôvodnenia postráda. Nedodržaním tejto zásady bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Navrhol, aby najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm.a/ až g/ O.s.p., a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý potvrdil jediný rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu. Keďže dovoláním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej

alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že rozhodnutia súdov nižších stupňov neboli riadne odôvodnené, preto ako účastník konania stratil možnosť efektívnej obrany proti rozhodnutiu, ktoré zásadu riadneho odôvodnenia postráda.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáha, a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie návrhy na dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva

(napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, Séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp.zn. I. ÚS 226/2003), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie, je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Neodôvodnené a tým nepreskúmateľné súdne rozhodnutia zakladajú protiústavný stav, pretože podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa ukladá súdom zákonom ustanoveným postupom – teda v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. poskytovať ochranu právam, ktoré sú predmetom občianskeho súdneho konania. Vždy však musí byť predmetom veľmi starostlivej úvahy, kedy o taký prípad pôjde; a oň by išlo napríklad vtedy, ak by sa odvolacie súdne rozhodnutie obmedzilo len na arbitrárne odôvodnenie, že sa „stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa“, ale bez toho, že by sa čo len zmienilo o námietkach odvolateľa, ktorými tento brojí proti prvostupňovému rozhodnutiu, a nezaujal by k nim svoj názor, o ktorý prípad však v preskúmvanej veci nejde.

Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku uviedol, že prvostupňový súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny právny záver. Na námietky odvolateľa, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nejasné a nezrozumiteľné vyplývajúce z nejasného odôvodnenia rozsudku uviedol, že prvostupňový súd jednoznačne uviedol, z akých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a k akému právnemu záveru dospel. Aj odvolací súd má za to, že žalobca neosvedčil skutočnosti tvrdené v návrhu, teda že je vlastníkom časti parcely zapísanej v Správe katastra nehnuteľností Č. č. X., keď vlastníctvo k časti tejto parcely mal nadobudnúť dedením pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. X. zapísanej vo vložke č. X. pozemkovej knihy k.ú. Č.. Keďže žalobca predmetné skutočnosti pred súdom prvého stupňa neosvedčil, tento správne konštatoval, že zistený skutkový stav nezakladá

dostatok aktívnej legitímácie na podanie žaloby a preto návrh žalobcu zamietol. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov vyplynulo len to, že jeho rodičia v roku 1941 boli evidovaní v pozemkovej knihe ako spoluvlastníci neurčitého podielu k parcele č. X. vo vložke č. X. v katastrálnom území Č. bývalej pozemkovej knihy. Žalobca nepreukázal, že by v čase rozhodovania prvostupňového súdu bol vlastníkom časti parcely evidovanej Správou katastra Č. ako CKN parcela č. X.. Žalobca ani v odvolaní neuviedol žiadne iné skutočnosti, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal a ktoré by v odôvodnení rozsudku nevyhodnotil.

Z práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (porovnaj Krasko c/a Švajčiarsko, 1993).

S poukazom na vyššie uvedené preto nedošlo v danej veci k vade konania podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobcovi nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol žalovanému vypracovaním vyjadrenia z 28. septembra 2010 k dovolaniu žalobcu (§ 14 ods. 1 písm.b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 11 ods. 1 písm.a/ tejto vyhlášky vo výške 55,49 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky) 7,21 € a k tomu 19 % DPH, t.j. 11,91 € predstavuje spolu 74,61 €. Nepriznal žalovanému náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu prevzatie a príprava

zastúpenia, keď zo spisu je zrejmé, že žalovaný bol zastúpený JUDr. J. V. pred prvostupňovým ako aj odvolacím súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová